

Chiếc mũ

Miêng

Khi chị ra khỏi nhà thì trời bắt đầu trở gió. Gió cuộn cuộn xoắn xít trên cây, quét mạnh xuống mặt đường rồi vurun lên hắt tung chiếc mũ khỏi đầu chị - như đã từng làm văng chiếc mũ của Con Gái Ryan. Chị dừng lại một phút nhìn chiếc mũ tấp vào hàng rào nhà bên cạnh, rồi dừng dừng bỏ đi. Mẹ chạy ra gọi, hoảng hốt, van nài, nhưng bóng chị đã khuất ở chỗ quẹo con đường nhỏ. Mẹ tần ngần bước tới nhặt chiếc mũ ôm vào lòng, âm thầm vào nhà cùng lúc nước mắt lặng lẽ tràn mi.

Bước lên chiếc ghế thấp úp chiếc mũ trên nóc cây máng, cử chỉ mẹ trang trọng như đang suy ngẫm tìm hình ảnh thật của con mình qua đồng áo quần mắc la liệt chung quanh. Đây bộ len mỏng con vẫn khoác vào người ngày lạnh, đây bộ tập thể dục, đây bộ bận trong nhà và đây bộ ra đường... Cùng là áo quần, nhưng món nào phản ánh tâm hồn của con mẹ nhất?

Mẹ khép cánh cửa sổ vừa bật tung vì gió và nghĩ tới những lần cãi cọ giữa hai mẹ con, hình như nhiều hơn những lần trò chuyện ngọt ngào. Nhưng con gái mẹ chẳng hiểu thế nào là một đời sống an bình không lo chạy áo cơm tất bật. Nó muốn lặn mình trên những bức tranh vô giá trị hơn trên gấm vóc

- Mẹ để con tự do lựa chọn đời con. Con thương anh ấy ghê gớm.
- Mẹ cũng vậy. Mẹ cũng thương con ghê gớm.
- Nếu thương con thì mẹ phải tôn trọng tình yêu của con.
- Nếu thương mẹ thì con cũng phải tôn trọng tình yêu của mẹ. (Nức nở) Mẹ chỉ có một mình con. Con không thể cứ lẳng mạn tin vào chuyện một túp lều tranh hai quả tim vàng. Tim dù vàng mà đói quá thì cũng thành tim chì thôi. Ngay cả cái nhà như cái chòi ấy, trời lạnh như vậy cũng chết rét chớ đừng nói tới cái gì khác !

Luôn luôn câu chuyện chấm dứt ở những giọt nước mắt trách móc tủi hờn của mẹ, vẫn không lối thoát. Những bức tranh lại ẩn hiện trong đầu, lại chấp chờn trong tim con gái. Đúng là một cái chòi, một túp lều. Nhưng từng cọng tranh èo uột, từng mảng tường loang lổ, đến những cây ổi hay bụi chuối sau nhà, mấy bụi sả bụi răm cũng đã chứng kiến mối tình nồng nàn của họ. Và anh vẽ say sưa, như trong cơn lên đồng, những bức tranh con gái gần như thoát tục. Anh vẽ quên đời, gió và lửa, trăng và hoa, mây và đất, thú và cây... chỉ là một, là một mình con gái, như nữ thần của muôn loài ngự trị lên tất cả - ngự trị trong tim, trong đầu và trong cuộc đời bấp bênh sóng gió của anh. Anh như nhắm mắt quay lưng lại mọi điều chỉ để nhìn ngắm một người. Trái tim anh thôn thức trong mỗi chiếc khung, trong mỗi lượt bố, trong mỗi sắc màu. Hai bàn tay phù phép của anh như thu gọn để chỉ làm nổi bật một hình ảnh, một môi tình. Anh choáng váng ngất ngây trong mỗi cái vung tay lên giá vẽ, anh lịm người trong mỗi phút hoà màu, anh điên cuồng trong mỗi lần diễn tả. Và tâm hồn con gái giãn ra trong mỗi bức tranh, tâm hồn người yêu phô bày lên trong từng nét cọ. Nhưng làm sao mẹ hiểu điều đó khi tim mẹ đập không cùng một nhịp?

- Anh không bán cho ai những bức vẽ về em. Đó là tất cả linh hồn anh. Mà linh hồn thì ai bán bao giờ.

- Vậy thì thôi đừng vẽ em nữa, vì anh phải sống chứ !

- Nhưng làm sao anh sống nếu không vẽ em ?

Câu chuyện cũng luôn luôn chấm dứt ở những giọt màu đam mê rơi vãi, và cũng không lối thoát. Chỉ có mẹ và người yêu mà trái tim yếu đuối của con gái bước vào hai ngõ cụt. Con gái không thể nào làm mẹ hiểu mình cần tình yêu của người ấy ra sao, cũng như bất lực làm cho người ấy hiểu muốn sống thì phải bán linh hồn mình...

Con gái đã khóc rất nhiều, âm thầm trong đêm. Mỗi ngày là một cuộc chiến đấu với chính mình trong khi dòng đời vẫn an bình trôi qua. Những bức tranh như những tuyệt tác vẫn tiếp tục ra đời. Tranh mùa xuân ngọt ngào như mật. Tranh mùa hè rực rỡ như tinh cầu. Tranh mùa thu đậm thắm như lời ru. Tranh mùa đông như con gái cần người yêu. Và tình yêu họ vẫn mượt mà. Mẹ vẫn nhỏ to chỉ chiết, than vãn, dỗ dành. Rồi một ngày vào thu, con gái bỗng nhẹ nhàng :

- Mẹ, con bằng lòng.

- Bằng lòng cái gì ?

- Lấy người mẹ chọn.

- Mà... con nói cái gì ?

Con gái lên xe hoa, rực rỡ như tranh mùa hè, đậm thắm như tranh mùa thu. Nhưng mùa đông không cần tình yêu và mùa xuân thiếu mật. Con gái nhặt hai lá rơi trên áo bữa tiệc trong vườn, dùng góc sắc của chiếc nhẫn cưới khắc lên hai cái tên và ép sâu vào tủ áo. Chúng ta sống với nhau ở đây, xa cách mọi người. Khi cánh tủ khép lại là thế giới riêng của anh và em. Trong cái bí bưng của nó, em bên cạnh anh, gối đầu vào vai anh, nghe giọng nói ngọt ngào anh trên tóc, nghe hơi ấm của lồng ngực anh truyền sức sống cho em. Những tranh chấp bần hàn hay ngày tháng sáng chiều là của thế giới bên ngoài, của con người. Anh và em là hai chiếc lá mùa thu rơi trên áo cưới. Hai chiếc lá khô, âm thầm nhưng bất diệt. Anh sẽ bảo hát đi em, hát nhỏ nhỏ ru cho con ngủ...

Giật mình vì tiếng khóc trẻ con, mẹ choàng tỉnh khỏi cơn mơ, lau nước mắt. Bây giờ con gái mẹ đã bỏ đi, Mẹ muốn có những đứa cháu ngoại mang dòng họ danh giá thì mẹ có đây, giờ thì con sống cho con.

Mấy chục năm rồi mẹ đã quên cách săn sóc trẻ sơ sinh. Bây giờ mẹ phải học lại từ đầu. Con bảo rót đã vô tình thiêu rụi một mái nhà tranh. Có hai người nắm tay nhau ngược gió. Họ cũng sẽ học lại mọi cái từ đầu. Và một ngày nào đó họ sẽ trở về - không phải để nhặt chiếc mũ của Con Gái Ryan - mà vì con gái vẫn là con của mẹ và là mẹ của con...

Paris,
le 1er Janvier, 2000